

Ticari Sırların Korunması Hakkında Kanun Taslağı

16 Nisan 2026

Türkiye'nin de taraf olduğu Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması (TRIPS) ile Avrupa Birliği'nin 2016/943/AB sayılı Yönergesi'nden yola çıkarak Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan Ticari Sırların Korunması Hakkında Kanun Taslağı ("Taslak"), kamuoyunun görüşüne sunulmuştur. Taslak; ticari sırların tanımını, kapsamını ve korunma mekanizmalarını bütüncül bir çerçevede ilk kez müstakil bir kanunla düzenlemeyi amaçlamakta olup bu alanda ülkemizde mevcut dağınık mevzuat yapısının önüne geçmeyi hedeflemektedir. AB ile dijital sistemlere erişim, veri paylaşımı ve uygunluk değerlendirmesi alanlarında eşdeğer hukuki koruma standardının sağlanmasının Taslak'ın yürürlüğe girmesiyle büyük ölçüde kolaylaşması beklenmektedir. Bu yazımızda Taslak'ın düzenlemelerini ana hatlarıyla inceledik.

Genel Gerekçe ve Mevzuat Çerçevesi

Taslak'ın genel gerekçesine göre, tedarik zincirlerinin veri odaklı hale gelmesi ve dijital ticaretin hızlanması, ülkeler arasında veri koruma standartlarının uyumlu olmasını bir zorunluluk haline getirmektedir. Bu bağlamda Taslak; AB'nin Dijital Ürün Pasaportu (DPP) ve EPREL veri tabanı gibi mekanizmalarına ülkemizin entegrasyonunu kolaylaştıracak bir hukuki altyapı kurma amacını taşımaktadır. Ticari sırlara ilişkin hükümlerin Türk Borçlar Kanunu, Türk Ticaret Kanunu, Türk Ceza Kanunu, İş Kanunu ve çeşitli meslek mevzuatına dağınık şekilde yayılmış olması yeterli öngörülebilirlik ve hukuki güvence sağlamadığından, Taslak ticari sırlara özgü müstakil, kapsamlı ve sistematik bir koruma rejimi kurmayı amaçlamaktadır.

Yeni Tanım ve Kavramlar

Taslak, Türk hukukunda daha önce hiçbir düzenlemede bu şekilde çerçevelenmemiş olan "ticari sır", "ticari sır sahibi", "ihlal eden" ve "ihlal eden ürün" kavramlarını tanımlamaktadır.

Başak Armağan
Avukat

Ali Sina Kabakulak
Stajyer Avukat

Ramiz K. Şayık
Stajyer Avukat

TRIPS Anlaşması ve 2016/943/AB sayılı Yönerge'nin üç unsurlu çerçeve tanımını esas alan Taslak, ticari sırrı; aynı ya da benzer alanda faaliyet gösterenlerce bilinmeyen ve kolayca erişilemeyen, gizli kalmasında sahibinin meşru menfaati bulunan (sır teşkil etme), gizliliğinden ötürü ticari değer taşıyan (ticari değer ve meşru menfaat) ve sahibi tarafından koşullara uygun ve makul yöntemlerle gizliliğinin korunmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınmış olduğu (koruma iradesi) bilgileri kapsayacak şekilde tanımlamaktadır.

Tanım, sayıma dayalı bir yöntem benimsemeksizin geniş ve kapsayıcı biçimde kaleme alınmıştır; böylece teknolojik gelişmelere bağlı olarak ortaya çıkacak yeni bilgi türleri de kapsama dahil edilebilecektir. Gereğe, müşteri listeleri, formüller, algoritmalar, üretim usulleri, fiyatlandırma politikaları ve stratejik planları örnek olarak saymakla birlikte somut olayın koşullarına göre değerlendirme yapılması gerektiğini de vurgulamaktadır.

Ticari sır sahibi; ticari sır hukuka uygun olarak malik olan ve tasarruf yetkisini elinde bulunduran herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Henüz ticari faaliyete başlamamış ancak ileride kullanmayı planladığı sırlara sahip kişiler de bu kapsama girmektedir.

İhlal eden; ticari sırrı hukuka aykırı olarak elde eden, kullanan veya ifşa eden gerçek ya da tüzel kişiyi; ihlal eden ürün ise tasarımı, özellikleri veya üretim süreci itibarıyla hukuka aykırı biçimde elde edilen ticari sırlardan önemli ölçüde yararlanan mal ve hizmeti ifade etmektedir. Taslak'ın hem malları hem de hizmetleri kapsayan bu tanımı, karşılaştırmalı hukukta yaygın olan dar "ihlal eden mal" kavramının ötesine geçmektedir.

Hukuka Uygun ve Hukuka Aykırı Eylemler

Hukuka Uygun Elde Etme, Kullanma ve İfşa

Taslak, ticari sırrın hukuka uygun yollarla elde edilebileceği halleri açıkça düzenlemekte olup; ticari sır sahibinin rızasıyla elde edilmesi, bağımsız keşif veya yaratım yoluyla ortaya çıkarılması, herhangi bir gizlilik yükümlülüğü altında bulunmayan kişilerden hukuka uygun şekilde edinilmiş ya da kamuya açık hale gelmiş bir mal veya hizmetin analiz edilmesi, test edilmesi veya parçalarına ayrılması suretiyle tersine mühendislik yoluyla elde edilmesi, ilgili koşullar çerçevesinde dürüstlük kuralına uygun şekilde temin edilmesi ve çalışan, temsilci veya vekillerin kanuni ya da sözleşmesel haklarını kullanmaları suretiyle edinilmesi hallerini hukuka uygun kabul etmektedir. Bu kapsamda, anılan yöntemlerden biriyle hukuka uygun olarak elde edilen ticari sırrın, kanuni veya sözleşmesel bir kısıtlama bulunmadığı sürece kullanılması ve ifşa edilmesi de hukuka uygun sayılmaktadır.

Hukuka Aykırı Elde Etme, Kullanma ve İfşa

Taslak, ticari sırların elde edilmesi, kullanılması ve ifşasına ilişkin bazı fiilleri açıkça hukuka aykırı saymaktadır. Buna göre, ticari sır sahibinin yasal kontrolü altındaki belge, nesne, materyal veya elektronik verilere yetkisiz erişim sağlanması, bunlara el konulması veya kopyalanması suretiyle ticari sır elde edilmesi; somut olayın koşulları çerçevesinde dürüstlük kuralına aykırı şekilde ticari sır edinilmesi; hukuka aykırı olarak elde edilmiş bir ticari sırrın kullanılması veya ifşa edilmesi; gizlilik anlaşmasına ya da sözleşmesel ifşa etmeme yükümlülüğüne aykırı biçimde ticari sırrın kullanılması veya açıklanması; ticari sırrın hukuka aykırı şekilde elde edildiğini bilerek veya bilmesi gerekirken ihlal edenden bu sırrın elde edilmesi, kullanılması ya da ifşa edilmesi; ayrıca ihlal eden ürünlerin bu niteliği bilerek veya bilmesi gerekirken üretilmesi, piyasaya sunulması, ithal veya ihraç edilmesi ya da depolanması hukuka aykırı fiiller arasında yer almaktadır.

İstisnalar

Taslak, belirli şartların varlığı hâlinde ticari sırların elde edilmesi, kullanılması ve ifşa edilmesini hukuka aykırılık kapsamı dışında bırakmaktadır. AB Yönergesi'ndeki yaklaşımla paralel olarak, genel kamu menfaatinin korunması amacıyla yasa dışı faaliyetlerin ortaya çıkarılması,

düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü ile basın ve bilgi edinme özgürlüğü çerçevesinde hareket edilmesi, çalışanların çalışan temsilcilerine yasal mevzuat uyarınca görevlerini yerine getirebilmeleri amacıyla bilgi vermeleri ve kanunlarda tanınan meşru bir menfaatin korunması için hareket edilmesi hâllerinde ticari sırrın elde edilmesi, kullanılması veya ifşası hukuka aykırı sayılmayacaktır.

Ticari Sır Sahibinin Hakları ve Koruma Mekanizmaları

Genel Haklar

Ticari sır sahibi, ticari sırlarının hukuka aykırı olarak elde edilmesinin, kullanılmasının veya ifşa edilmesinin önlenmesini ya da bu eylemler sonucunda meydana gelen zararın tazminini talep etme hakkına sahiptir.

İhtiyati Tedbir

Taslak, ticari sırrın hukuka aykırı elde edildiği, kullanıldığı veya ifşa edildiği ya da bu konuda yakın bir tehlikenin mevcut olduğu durumlarda mahkemeden ihtiyati tedbir talep edilmesine imkân tanımaktadır. Bu çerçevede mahkeme, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun genel hükümlerine ek olarak (i) ticari sırrın kullanımının ve ifşasının geçici olarak yasaklanmasına, (ii) ihlal eden ürünlerin üretim, piyasaya arz, ithalat, ihracat veya depolanmasının yasaklanmasına, (iii) ihlal eden ürünlere geçici olarak el konulmasına ve yargılama sonuna kadar yediemine tevdi edilmesine, (iv) ticari sırrı içeren belge, nesne veya elektronik verilerin erişime engellenmesine, şifrelenmesine ya da el konulmasına karar verebilecektir. Bunlara ek olarak, ihlal iddiasıyla karşılaşan taraf, mahkemenin belirleyeceği teminatı göstermek koşuluyla sır olduğu ileri sürülen bilgiyi kullanmaya devam etme imkânına sahip olabilecektir; ancak bu durumda bilginin ifşasına izin verilemeyecektir.

İhtiyati tedbir değerlendirmesinde mahkeme; ticari sırrın değerini ve diğer özelliklerini, sır sahibinin almış olduğu koruma önlemlerini, ihlal edenin ticari sırrı elde etme, kullanma ve ifşa etme eylemlerine yönelik iradesini, hukuka aykırı kullanım veya ifşanın yaratacağı ya da yarattığı etkiyi, tarafların meşru menfaatlerini ve tedbirin kabulü veya reddinin taraflarda yaratacağı etkiyi, üçüncü kişilerin meşru menfaatlerini, kamu yararını ve temel hak ile hürriyetlerin güvence altına alınmasını dikkate alacaktır.

Davalar

Ticari sır sahibi, ihlal iddiasıyla yetkili mahkemeden (i) ihlalin tespitini, (ii) hukuka aykırı elde etme, kullanma ve ifşanın yasaklanmasını; ihlal eden ürünlerin toplatılmasını, ihlal niteliğinden yoksun bırakılmasını veya imha edilmesini, (iii) ihlalin yarattığı hukuka aykırı durumun ortadan kaldırılmasını; yanlış beyanların düzeltilmesini ve bu durumu yaratan araç ile malların imhasını, (iv) ticari sırrı içeren belge, nesne veya verilerin imhasını ya da kendisine teslimini talep edebilecektir. Taslak, ihlal edenin iyi niyetli olduğu veya birinci fıkradaki yaptırımların orantısız ağır sonuç doğuracağı durumlarda mahkemeye, bu yaptırımlar yerine tazminata hükmetme imkânı da tanımaktadır.

Tazminat ve Ceza Hükümleri

Ticari sır sahibi, ayrıca maddi ve manevi tazminat talebinde de bulunabilecektir. Tazminat tutarı belirlenirken; ticari sır sahibinin uğradığı kazanç kaybı dahil tüm olumsuz ekonomik etkiler ile ihlal edenin haksız kullanım dolayısıyla elde ettiği kazançlar esas alınacaktır. Asgari tazminat olarak ise ticari sırrın hukuka uygun şekilde lisanslanması karşılığında ödenmesi gereken makul bedel esas alınacak; ispat edilen aşkın zararlar bu tutarın üzerine eklenebilecektir. Taslak'ın öngördüğü bu asgari tazminat mekanizması, ülkemiz hukukunda ticari sırlar özelinde ilk kez hayata geçirilmekte; zarar tespitinde güçlük çekilen durumlarda sır sahiplerine somut bir güvence sunmaktadır.

İlaveten Taslak, ticari sır ihlallerini yaptırma bağlamakta; ihlal türüne ve kastın ağırlığına göre farklı ceza eşikleri öngörmektedir.

Yargılama Sürecinde Ticari Sırların Korunması

Taslak, yargılama sürecine özgü ayrıntılı ve kapsamlı koruma hükümleri içermektedir. Temel ilke olarak; bir bilgi, ticari sır olduğu gerekçesiyle mahkemeye karşı gizli tutulamayacaktır. Bununla birlikte Taslak, yargılama sırasında ticari sırların korunmasına yönelik bir dizi usuli mekanizma da öngörmektedir.

Çeşitli Hükümler

Kararın İlanı

Mahkeme, taraflardan birinin talebi üzerine, ticari sırrın hukuka aykırı elde edilmesi, kullanılması veya ifşasına ilişkin kesinleşmiş kararın kısmen ya da tamamen ilan edilmesine hükmedebilecektir. Mahkeme; ticari sırrın değerini, ihlal edenin tutumunu ve ihlalin sonuçlarını göz önünde bulundurarak ilanın şeklini ve kapsamını belirleyecektir.

Kamu Kurumlarına Sır Verilmesi, Kamu Görevlilerinin Yükümlülükleri

Ticari sırlar; mahkemeler ve Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yürütülen tahkikat, kovuşturma ve soruşturmalar ile mali veya idari denetim faaliyetleri kapsamında yazılı olarak talep edilebilecektir. Sır sahipleri, mahkemelere ve Cumhuriyet başsavcılıklarına istenilen bilgi ve belgeleri her koşulda vermekle yükümlüdür. Denetim faaliyetlerinde ise bu yükümlülük; talebin görevle doğrudan bağlantılı, talebin amacıyla sınırlı ve faaliyet açısından zorunlu olması koşuluna bağlıdır. Sırları talep eden kamu kurum veya kuruluşlarının talep nedenini ve yetkisinin dayanağını bildirmesi de zorunlu tutulmuştur. Taslak kapsamında sırları öğrenen kamu görevlileri ve diğer kişiler; söz konusu sırları yetkili merciler dışında kimseye paylaşamayacak, veremeyecek ve herhangi bir menfaat veya zarar amacıyla kullanamayacaktır. Bu yükümlülük, görevden ayrılma sonrasında da devam edecek olup ilgili kişiler öğrendikleri sırlara ilişkin bilgi ve belgelerin korunması için her türlü tedbiri almakla yükümlüdür.

Görevli ve Yetkili Mahkeme, Zamanaşımı

Taslak kapsamındaki davalarda görevli mahkeme, aksine hüküm bulunmadıkça asliye ticaret mahkemesi; yetkili mahkeme ise ticari sır sahibinin yerleşim yeri mahkemesi olarak belirlenmiştir.

Ticari sır sahibinin, ihlali ve ihlal eden kişiyi öğrendiği tarihten itibaren 1 yıl; her halükârda hukuka aykırı elde etme, kullanma veya ifşa eyleminin gerçekleşmesinden itibaren ise 5 yıl geçmesiyle talepler zamanaşımına uğrayacaktır. Taslak, AB Yönergesi'nde benimsenen yapıya paralel olarak kısa ve uzun zamanaşımı şeklinde ikili bir sistem öngörmektedir.

Sonuç

Taslak, Türk hukukunda ilk kez ticari sırlara özgü müstakil ve kapsamlı bir koruma rejimi oluşturmakta; dağınık mevzuat çerçevesinin doğurduğu belirsizliği ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Bu düzenlemelerin, ticari sır sahiplerinin güvenini artırarak yenilikçi girişimleri teşvik etme ve yabancı yatırımcılar için daha öngörülebilir bir hukuki ortam oluşturma potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir. Taslak'ın AB'nin 2016/943/AB sayılı Yönergesi ile uyumlu bir çerçeve sunması, ülkemizin AB ile dijital entegrasyon süreçleri açısından da önemli bir adım niteliği taşımaktadır.